

Radi bi jim ustregli, a mnogokrat nam ni mogoče, ker nam tega ne dopušča prostor. Zato se ne smejo jeziti! — V današnji številki smo začeli priobčevati daljšo serijo člankov »Z orožjem v roki in rezervi — na Amonitel!« Ti članki bodo brez dvoma silovito vplivali. Nekaterim se bodo morda zdeli mestoma suhoparni, vendar je tako potrebno in prav, da bomo potem tem lažje delili smrtonosne udarce. Kadar izstrelimo ta smodnik in ako se Amonitov nič ne prime, pridemo z drugim orožjem, ki ga imamo tudi še v rezervi in ki bo zanesljivo učinkovalo. Bilo bi torej dobro, da potrpe prijatelji in neprijatelji toliko časa, dokler ne čujejo popolnega našega glasu. Ze iz tega je razvidno, da smo na vsak, še tako hud in krvav boj docela pripravljeni, in da se ne bojimo sovražnika, čeprav je še tako močan! Naše potrpežljivosti je sedaj konec! Toliko žaljenja, zasmehovanja in obrekovanja, pa tudi materijelne škode so nagromadili na naš stan, da ne moremo in ne smemo kar nič več potrdeti, sicer bi bili strahopetni zajci in boječe kukavice, ki bi ne bili vredni zaupanja svojih tovarišev!

Uradni razpisi učiteljskih služeb.

Št. 178. **Kranjsko.**

Na trirazrednici v Knežaku je eno učno mesto stalno popolniti. Prošnje so vlagati semkaj do dne 20. februarja 1904.
Okrajni šolski svet v Postojni, dne 19. januarja 1904.

Št. 74. **Štajersko.**

Na sledečih šolah III. krajevnega razreda namesti se s pričetkom poletnega tečaja 1904 po eden učitelj oziroma učiteljica definitivno:

- 1.) na trirazredni ljudski šoli v Gotovljah, okraj Celje;
- 2.) na trirazredni ljudski šoli v Gomilskem, okraj Vransko;
- 3.) na 4razredni ljudski šoli v Št. Jurju ob Taboru, okraj Vransko.

Pravilno opremljene prošnje se naj postavnim službenim potom vložijo do dne 15. svečna 1904 pri dotičnih krajnih šol. svetih.
Celje, dne 15. prosinca 1904.

Pripravniški tečaj v Idriji.

Spisal prof. Makso Pirnat.

(Dalje.)

Krajni šolski nadzornik v Idriji se je na ta migljaj od strani ordinarijata obrnil dne 18. aprila l. 1850. na ravnatelja Legata s pismeno prošnjo, naj mu ta v posebnem poročilu razloži svoje mnenje o nastopnih dveh točkah:

a) kateri so razlogi, ki govorijo za ustanovitev omenjene dvorazredne nižje realke v zmislu knezoškofijskega ordinarijata, in sicer z ozirom na krajevne idrijske razmere, z ozirom na duševno nadarjenost in na obisk šolo pohajajočih otrok;

b) zaznamujejo naj se predmeti, ki bi se poučevali v teh dveh letnikih s posebnim ozirom na rudarstvo; koristno bi bilo pozvedeti, kateri predmeti se poučujejo na ljubljanski nižji realki.

Sicer pa naj blagovoli ravnatelj sploh vse navesti, na kar bi se moralo v tej šolski zadevi (namreč pri ustanovitvi nižje realke) ozirati. Za svet je krajni nadzornik v tej stvari tudi vprašal učitelja Mihaela Putreta.

Na omenjeni dve vprašanji je ravnatelj Karol Legat v daljšem poročilu odgovoril dne 10. julija istega leta. To poročilo je sestavljeno jako skrbno; Legat v njem iskreno za-

govarja ustanovitev nižje realke v Idriji in podaja jako praktičen načrt, kako naj se uredi ta realka, da bo odgovarjala krajevnim idrijskim razmeram. Legatova izvajanja so tako temeljita, da bi ne bila mogla nižja realka niti po petdesetih letih dobiti bolj spretnega in bolj unetega zagovornika. Zadržitega navajam Legatovo poročilo doslovno.

Glasi se:

»K točki prvi. Kar se tiče razlogov, ki dokazujejo potrebo, da se ustanovi nižja realka na glavni šoli v Idriji, hoče podpisaneec navesti nastopne misli, na katere bi se bilo treba ozirati, in katere podpirajo omenjeni predlog:

V celi kronovini kranjski je samo ena nižja realka, namreč v Ljubljani, ki pa je prenapolnjena in v katero se ne more sprejeti noben učenec več; ta okolnost jasno govori za ustanovitev še druge podobne šole, do katere nima lahko kak kraj na Kranjskem več pravic, kakor baš Idrija, kajti:

1. Ni noben kraj na Kranjskem razen Ljubljane tako obljuden kakor imenovano rudniško mesto, kjer znaša število duš nad 4500. Pač je nekaj župnij z enako velikim številom duš, toda prebivalci so raztreseni daleč okrog po ravnem in po hribovju; zaradi tega število šolskih otrok, ki bi se mogli prideliti sredi župnije nahajajoči se šoli, niti od daleč ne dosega tolikega števila kakor v Idriji, kjer je prebivalstvo koncentrirano v okrožju dobre četrt ure.

2. Pri obstoječih razmerah je malo upanja, da bi si mogli otroci rudarjev na drug način služiti svoj kruh kakor njih starši, namreč z rudarstvom, pri čemer bi pa bila otrokom jako koristna višja izobrazba, da bi bili s časom sprejeti med nadzorniško, rudniško osobe, ali da bi vsaj dosegli pazniško mesto, si tako ustanovili boljše življenje in bi ne bili primorani, opravljati izključno opravila navadnih rudarjev.

3. Poleg tega bi bilo v resnici škoda, ako bi se ne ponudila prilika nadaljne izobrazbe baš idrijski mladini, med katero je razmeroma mnogo odličnih talentov, kar dokazuje lepo število vrednih mašnikov med višjim in nižjim duhovništvom, ki so izšli iz tega prebivalstva. Ker idrijski mladini vsled revščine ni mogoče, drugod si prisvojiti višje izobrazbe, tedaj bi ji bilo pač jako ustrezno, ako bi se ji omogočilo, da bi v domačem kraju pohajala izobraževalen zavod, na katerem bi si mogla razširiti svoje duševno obzorje. Ako je bila želja po takem zavodu že doslej uvaževanja vredna in posebno primerna, je sedaj še tembolj, ker se je opustila dosedanja manipulacija pri čiščenju rude, kjer je dobilo posla vedno precejšnje število dečkov, ki ga pa odslej ne bodo več dobili. Vsled tega pa bodo imeli sedaj priliko, brez gotovega dela leno postopati in se udati zgodaj različnim strastem, ki izvirajo iz lenobe. Nekateri dečki, ki še v prejšnjem času niso mogli biti takoj sprejeti zaradi prevelikega števila, so tri, tudi štiri leta pohajali tretji razred, toda naposled z majhnim pridom, ker so misleč, da jim je že vse znano, premalo trudili in ker so se dolgočasili pri ponavljanju enih in istih predmetov. Predmeti, ki bi se učili na nižji realki, bi vsled mika novosti povzročili mnogostransko zanimanje, ukaželjnost bi se vzbudila in mladina navajala k marljivosti, od katere bi potem žela blagodejne sadove.

(Dalje.)

„Učiteljski Tovariš“ izhaja 1., 10. in 20. dne vsakega meseca ter stoji vse leto 8 K, pol leta 4 K, četrt leta 2 K. Spisni naj se blagovoliijo pošiljati samo pod naslovom: Uredništvo „Učiteljskega Tovariša“ v Idriji. Naročnino pa prejema gosp. Frančišek Črnagoj, nadučitelj v Ljubljani (Barje). — Vse pošiljatve naj se pošiljajo franko. — Oznanila in poslanice se računajo za stran 30 K, pol strani 16 K, 1/2 strani 10 K, 1/4 strani 8 K, 1/8 strani 4 K; manjši inserati po 20 h petit-vrata. Večkratno objavljenje po dogovoru. Priloge poleg poštnine 6 K.

Izdajatelj in odgovorni urednik Radivoj Koréne. — Last in založba „Zaveze avstrijskih jugoslovanskih učiteljskih društev“.
Tiska „Narodna tiskarna“ v Ljubljani.